

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
келажаги
буюк
давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

E-mail: xalksuzi@uzpak.uz

2003 йил 13 июнь, №124 (3236)

Жума

ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР ИСЛОҲОТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

(Вазирлар Маҳкамаси қарорига шарҳ)

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси сафарбарлик чактури резервида хизмат қилишга қабул қилинган фуқароларнинг ҳарбий йирини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилди. Таъкидлаш жоизки, сафарбарлик чактури резерви Ўзбекистон Куролли Кучларини ислоҳ қилишда яна бир муҳим қалам бўлди.

Энди унга биноан шартнома бўйича хизмат қилаётган ҳарбий хизматчилар улуши сезиларли ошмоқда, муддатли ҳарбий хизматни ўтаётганлар сони эса қисқармоқда. Шу билан бирга армияни замонавий қурол-аслаҳа ва техника турлари билан қуролантириш, қўшилмалар ва қисмларнинг жанговар тайёргарлигини такомиллаштиришга доир устувор вазифалар белгиланди. Ҳарбий хизматчилар, авваломбор, муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш бўйича чора-тадбирлар қабул қилинди. Шунингдек, фуқароларни замонавий талаблар ҳисобга олинган ҳолда ошқора ва ҳолис равишда ҳарбий хизматга қабул қилиш тизими тубдан қайта кўриб чиқилди. Хизмат муддати 1 йилгача қисқартирилди. Армияни қадрлар билан тўлдириш амалиётида ҳарбий

(Давоми 2-бетда).

«ДИНЛАРАРО МУЛОҚОТ — БАРҚАРОРЛИК АСОСИ»

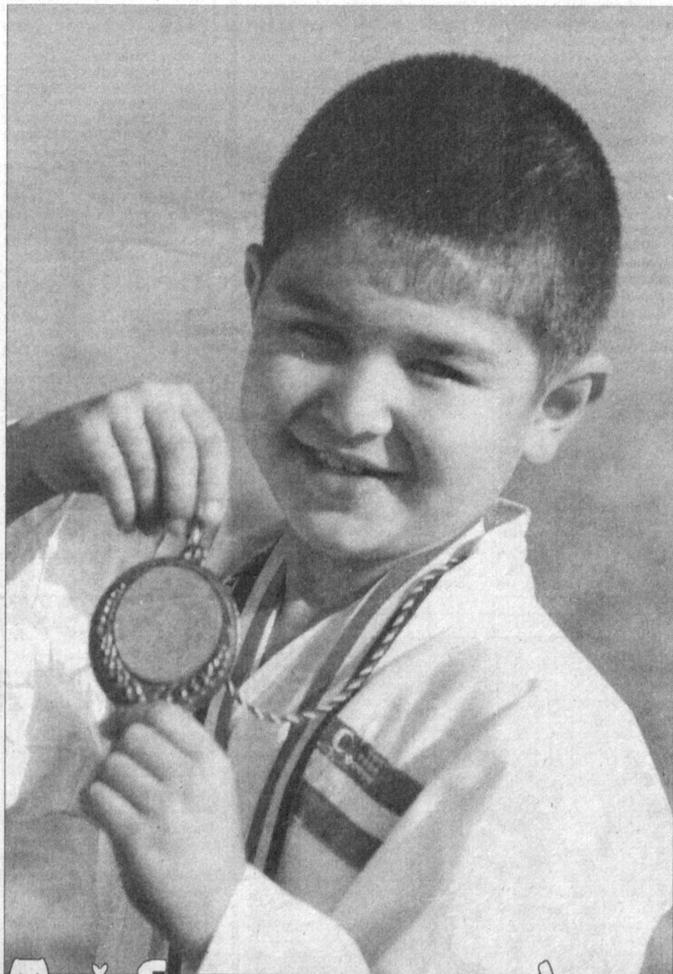
ТОШКЕНТ. (ЎзА мухбири Нургул АБДУРАЙИМОВА). Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий марказида Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита, «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази ҳамда Фридрих Эберт номидаги жағмама ҳамкорлигида «Динлараро мулоқот — барқарорлик асоси» мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Эзгулик асосига қурилган барча динлар ва маъбаблар ҳар қандай эъронликини қоралаб, халқлар ўртасида тинчлик ва уйғунлиқни қўллаб-қувватлайди. Бу улук мақсадлар эса бугунги кунда динларни ўзаро ҳамжиҳатликка чорлаётди. Зеро, диндан ёвуз мақсадлар ҳамда ҳокимиятга эришиш воқитаси сифатида фойдаланишга интилиб, дунёдаги тинчликка раҳна солаётган кучларга қарши кураш бугун ҳар қачонгидан ҳам долзарб аҳамият касб этмоқда.

Давра суҳбатда ҳуқуқшунос олимлар, жамоат ва халқаро ташкилот вакиллари қатори юртимиздаги барча диний қўмиталар вакиллари иштирок этиб, ҳамкорликда амалга оширилиши лозим бўлган вазифаларнинг алоҳиқ, сиёсий, ҳуқуқий жиҳатлари юзасидан фикрлашилди.

Таъдбирда Ўзбекистон Республикаси Президентини Давлат маслаҳатчиси З.Хусниддинов, Олий Мажлис Демократик институтлари, нодавлат ташкилотлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази директори А.Сандов иштирок этди.

Айтиш жоизки, мамлакатини

Той боланинг медали

— Бу нимагини биласизми? Устозим Нурхон Нафасовга шогирд тушганимда мусобақаларда қатнашган болаларга роса ҳавасим келарди. Улар олган медалларни қўлимга ушлаб томоша қилардим. Тўғри, ўшанда астойдил ҳавасим келганди. Шу боис ҳаракат қилдим, устозларимдан спортнинг қаратса тури сирларини ўргандим. Мана, кўриб турганимиздек Ўзбекистон чемпиони бўлишга эришдим. Энди ўзимда ҳам мана бунақа медал бор. Қаранг, ҳеч кўрганмисиз шунақасини...

Болалар ва ўсмирлар ўртасида ўтказилган мусобақада қатнашиб, Ўзбекистон чемпиони унвонига сазовор бўлган Обиджон Тулкинов билан суҳбатлашганимиз ҳақиқатини асли қанчалар қўлай, лекин айни шу кунларда ичига сиғдира олмаётган ҳис-ҳаяжонини, таассуротлари бир олам эканининг гувоҳи бўласиз.

Той боланинг медали ўзига жуда ярашган-а, тўғри эмасми?
Нўрмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Маҳсулот тури кўнаймақда

ТОШКЕНТ. (ЎзА мухбири Меҳри БОДЛИЕВА). «Йўлдош Охунбоев номидаги бош кийимлар фабрикаси» ёпиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти ички бо-

зорни ўз маҳсулоти билан тўлдиришга алоҳида аҳамият бераётди. Шу йил биринчи чорагида 228 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди.

Айни пайтда мамлакатимизда спортни оммавийлаштиришга катта эътибор берилаётгани ҳиссадорлик жамияти ходимларини ҳам бефарқ қолдираётгани йўқ. Айни кунларда улар истеъмолчилар талабини ҳисобга олган ҳолда болалар спорт қалпоқчаларини тикшириш йўлга қўймоқда.

Болалар спорти

БУ ШУНЧАКИ ЎЙИН ЭМАС

Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Хомийлик кенгашининг навбатдаги йиғилишида мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни оммалаштириш, ривожлантиришга катта эътибор бериб келинаётганига қарамай, ҳалиям айрим мутасаддилар бу тушунчаларнинг, соҳа атамаларининг асли моҳиятини яхши англамаслиги қаттиқ танқид қилинди.

Зеро, шунчаки ўйин бўлиб кўринган жисмоний тарбия ва спорт машғулотлари сийратига яширинган ҳилқат жамиятдаги талай муаммоларни ечиши калити эканлигини ҳис қилмоқ учун катта олим бўлиш шарт эмас. Бу жараён келажақ учун астойдил жон куйдиришни, масъулият ва фидойиликни, интилувчанлик ва ташаббускорликни талаб қилади.

Спорт, бир қарашда, оддий ўйин дедик. Босис бу атамаларнинг DISPORT — ўйин сўзидан олинган. Бироқ чуқурроқ ўйлаб кўрилса, унинг жисмоний машқулотлардан фойдаланишга асосланган ижтимоий ҳодиса эканлиги кундек ра-

шан бўлади. Ҳаммамизга яхши маълумки, ҳеч қайси давлат ва жамиятда спорт ўз-ўзидан ривожланмайди. Аввал бу соҳани халқ орасида оммалаштириш керак. Катта спортга ўтиш ва юксак натижаларни қўлга киритиш ҳам айнан оммавийлик самарасидир.

Бундан ташқари спорт оммавийлашган жойда миллион-миллион маблаг тежаллади. Зотан, ҳозирги замонада одамларнинг ҳатто оддий бир кўринишдаги касалликлардан ҳимоя қилиш учун қанча маблаг талаб этилиши ҳеч кимга сир эмас. Агар ўхшатиш ўринли бўлса, спорт юзлаб касаллик-

ларнинг беминнат қушандаси саналади. Жисмоний чиниққан ёшлар чидамли, сабр-бардошли бўлиши, бундай тоғидага маъсуллар турли оқимларга эргашиб кетмаслиги ҳақида эса алоҳида сўз юритиш мумкин.

Таъбир жоиз бўлса, ана шундай стратегик аҳамият касб этадиган оммавий спорт, ўз навбатида, мақтаб ва талабалар спортини, амалий-қасб спортини, жисмоний-кондицион ҳамда соғломлаштириш-рекреатив спортини ўз ичига олади. Кўпчилик мамлакатларда бундай кўринишлар «Спорт ҳамма учун» ҳаракатида айлантирилган бўлиб, миллионлаб шугулланувчиларни бирлаштиради.

Спорт — том маънода ўзаро мусобақа, беллашувга тайёрларлик ва ниҳоят, у тўғрисида эришилган натижа йўналишидаги ижтимоий муносабатларни ифода қилади. Жисмоний тарбия ва спорт қўмағида инсон ўз имкониятлари доирасини кенгайтиради, энг муҳими, саломатлигини мустаҳкамлайди. Бинобарин, спорт кенг

(Давоми 2-бетда).

ЎЗИМИЗНИКИДА ЎЗ ТАФТИМИЗ БОР

Ўқиганим бор: корейликлар ўз юртининг ҳар бир гивҳини кўзларига тўтиб қилар экан. У ёғини сўрасангиз, бу юрт аҳли умуман хорихда ишлаб чиқарилган машинани минмас, кийим-кечакларни ҳам деярли киймас экан. Улардан бунинг сабабини сўраса, «Ахир ўз юртимизда ишлаб чиқарилган нарсаларни харид қилсам, ўз юртимни бойитишга хизмат қилган бўлам. Хорижникини харид қилсам хорижни» дея жавоб беришаркан. Шунда мен ўйланг қолдим. Тўғри-да, агар биз хорижникидан сифатсизроқ бўлса-да, ўзимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотни сотиб олмасак, ўша корхона қачон сармога йиғиб, янги технология сотиб олади? Ва қачон хорижники билан беллашув оладиган маҳсулот ишлаб чиқара олади? Ахир «Ўзимизники» маҳсулотимизни харид қилиш ҳам ватанпарварликнинг бир кўриниши эмасми?

Биз қачонгача ўйимизни безаган хорих мебеллария иччам, чиройли кийим-кечакларимиз билан фахрланиб юрамиз?!

Мулоҳаза

Кишлоғимизда Ўрмонжон деган йигит яшайди. Таъдбиркор. Ана шу таъдбиркор йигит маҳалла йўлларини тулик асфальт қилдирган ва махсус фаррош ёллаганини эшитиб, очиги, гурураларини. Кўчаларнинг озода, саранжом-сарийталгини назорат қилиб бораётганлиги ёшларни ҳам бу ишга жалб этаётганлигини, уларнинг суваб-оқлаб қўйишга имкон топилаётганларга ҳатто ёрдам бераётганини кимлар «Ўзини кўрсатишга интилиш» деса, қўнчилик «ватанпарварлик» деб баҳолаётган.

Аслида эса, бу оддий одамгарчилик, эмасми? Акс ҳолда у бошқа сармоадорлар сингари тинчгина ўзининг бойли-

гини янада кўпайтириш ҳақида эмас, қишлоғининг обод, кўркам бўлиши ҳақида жон койитармиди? Нега ана шундай туйғу ҳаммамизда бир хил эмас?!

Ҳар кунги турли матбуот нашрларини кузатганимиз, телевидение, радио эшиттирилари тингилганимиз ва яширин цехлар, ноқонуний бойлик ортириш илҳиқидида жиноятта қўл урган юрдошларимиз қилмишлари ёритилган лавҳаларга кўзимиз тушад. «Инсонсиз, муттаҳам» дегимиз. Деймизу қўямиз!

Яқинда бозордан қизил гулди оқ чит сотиб олганим, — деди бир лутоним. — Кўрпа ва ёстиқларга жилд тикмоқчи-

дим. Бир ювишлик ҳоли бор экан. Оқ читим олачаллоқ бўлиб қолди. Гул босилган экан. — Каердан олганидингиз?

— Чорсу бозоридан бир аёл қўлда кўтариб сотаётган экан. Бу янгилик эмас. Бу ҳол ўзимда ҳам юз берган. Демак, читга гул босувчи яширин цехлар ҳам бор ва унда қайсида ватандошларимиз энгил даромад орттириш пайида бизнинг чўнганимизга кўз олайтирапти, кўзимизга қўл суқаяпти? Биз кимни алдаганимиз ўзи? Ўзимизни эмасми?

Японияда 15 на тўраданган маҳсулот учун 10 доллар берсангиз ҳам олишмас экан.

(Давоми 2-бетда).

да молиялаштирилган инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун олиб қириладиган технология жиҳозлар; янги қириладиган ва қайта қириладиган, ҳақ истеъмоли товлари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган корхоналар учун олиб қириладиган технология жиҳозлар; чет эл инвестицияларига асосланган корхоналарнинг устан капиталига чет эллик инвесторлар томонидан улуш сифатида олиб қириладиган технология жиҳозлар; ваколатли банкнинг тегишли тасдиғи бўлган тақдирда, белгиланган тартибда тасдиқланган лойиҳаларга мувофиқ янги ишлаб чиқаришларни барпо этиш, шунингдек, ишлаб турган ишлаб чиқаришларни замонавийлаштириш ва техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш учун олиб қириладиган технология жиҳозлар; ваколатли банкнинг тегишли тасдиғи бўлган тақдирда, лизингга топшириш учун олиб қириладиган технология жиҳозлар; ҳусусийлаштирилган корхоналар учун чет эллик инвесторларнинг инвестиция мажбуриятлари ҳисобидан олиб қириладиган технология жиҳозлар; қўйидаги мазмундаги 47-банд билан тўдирилсин: «47) чет эл инвестицияларига асосланган, болалар лойиҳалари ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар томонидан ўз ишлаб чиқаришларида фойдаланиш учун олиб қириладиган хом-ашё, материаллар ва ярим тайёр маҳсулотлар; қўйидаги мазмундаги иккинчи қисм билан тўдирилсин: «Ушбу модданнинг биринчи қисмида назарда тутилган имтиёзлар юридик шахслар томонидан олиб қириладиган истеъмол товларига нисбатан таъбиқ этилмайди, ушбу модданнинг 36, 38, 42, 46 ва 47-бандларида назарда тутилган товлар бундан мустасно. Товларни истеъмол товларига жумласига киритиш қонуни ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади»; 5) 80-моддаси: иккинчи қисми қўйидаги мазмундаги хатбоши билан тўдирилсин: «табиий офатлар, қуролли можаролар, бахтсиз ҳодисалар ёки фалокатлар юз берганида ёрдам кўрсатиш учун инсонпарварлик ёрдами ва бегараз техник кўмак сифатида Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб қириладиган товларларга, шунингдек давлатлар, ҳукуматлар, халқларо ташкилотлар томонидан хайрия мақсадларида олиб қириладиган товларларга»; қўйидаги мазмундаги учинчи қисм билан тўдирилсин: «Ушбу модда иккинчи қисмининг учинчи хатбошида назарда тутилган имтиёзлар юридик шахслар томо-

нидан олиб қириладиган истеъмол товларига нисбатан таъбиқ этилмайди. Товларни истеъмол товлари жумласига киритиш қонуни ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади»; XX. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 25 апрелда қабул қилинган «Энергиядан оқилона фойдаланиш тўғрисида»ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Аxbоротномаси, 1997 йил, №4-5, 118-модда); 1) 6-моддасининг «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон давлат стандартлар, метрология ва сертификатция маркази (миқдда бўлган буюн «Улавландир» деб юритилган)» деган сўзлар «Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги (бундан буюн «Улавландир» агентлиги» деган сўзлар билан алмаштирилсин; 2) 9-моддасининг «Ўзбекистон Республикаси «Улавландир» деган сўз «Улавландир» агентлиги» деган сўзлар билан алмаштирилсин. XXI. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 29 августда қабул қилинган «Бож тарифи тўғрисида»ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Аxbоротномаси, 1997 йил, №9, 228-модда; 1998 йил, №9, 181-модда; 2001 йил, №5, 89-модда; 2003 йил, №1, 8-модда) 33-моддаси: 1) еттинчи хатбоши қўйидаги тахрирда баён этилсин: «табиий офатлар, қуролли можаролар, бахтсиз ҳодисалар ёки фалокатлар юз берганида ёрдам кўрсатиш учун инсонпарварлик ёрдами ва бегараз техник кўмак сифатида Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига олиб қириладиган товларлар, шунингдек, давлатлар, ҳукуматлар, халқаро ташкилотлар томонидан хайрия мақсадларида олиб қириладиган товларлар»; 2) ўн биринчи — ўн учинчи хатбошилар қўйидаги мазмундаги ўн биринчи — йигирма тўртинчи хатбошилар билан алмаштирилсин: «Эркин савдо режими ўрнатилган давлатларга мансуб бўлган ва улардан олиб қириладиган товларлар; Ўзбекистон Республикаси ҳукумати номидан ёки унинг кафолати остида тузилган ҳукуматлар ва кредит битимлари бўйича етказиб бериладиган товларлар; чет эллик инвесторлар томонидан ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун, шунингдек, чет эллик инвесторлар билан тузилган меҳнат шартномаларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасида турган чет эллик инвесторлар ва чет давлатлар фуқароларининг шахсий эҳтиёжлари учун Ўзбекистон Республикасида олиб қириладиган мол-мулк; Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётига умумий суммаси эллик миллион АҚШ долларидан зиёд бўлган тўғри-

риши, шунингдек, юридик ва жисмоний шахсларнинг айрим фаолият турларини амалга оширишдан олган даромадларига қатъий белгиланган солиқнинг жорий этилиши кичик ва ҳусусий таъдбиркорлик субъектлари учун бирмунча нуқул фаолият шартларини юзага келтирувчи ўзгаришлар деб ҳисобланмайди»; учинчи, тўртинчи, бешинчи, олтинчи, еттинчи, саккизинчи ва тўққизинчи қисмлари чиқариб ташлансин. XXVIII. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 5 апрелда қабул қилинган «Иқтисодлар тўғрисида»ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Аxbоротномаси, 2002 йил, № 4-5, 72-модда) 26-моддасининг иккинчи қисмидаги «Ўзбекистон Республикаси Макросиқтисодий ва статистика вазирлиги» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин. XXIX. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 12 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида»ги Конституциявий Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Аxbоротномаси, 2002 йил, № 12, 213-моддаси); 1) 8-моддаси биринчи қисми 15-бандининг биринчи хатбоши қўйидаги тахрирда баён этилсин: «Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини номзадлини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш»; 2) 9-моддаси биринчи қисмининг 5-бандидаги «ранис ва унинг ўринбосарларини тайинлаш ҳамда уларни» деган сўзлар «ранисни тайинлаш ҳамда уни» деган сўзлар билан алмаштирилсин. XXX. Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 12 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик паллатаси тўғрисида»ги Конституциявий Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Аxbоротномаси, 2002 йил, № 12, 215-моддаси) 8-моддаси биринчи қисми 15-бандининг биринчи хатбоши қўйидаги тахрирда баён этилсин: «Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини номзадлини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш».

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
2003 йил 25 апрель.

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Ўзбекистон
Республикасининг айрим
қонун ҳужжатларига
ўзгаришлар ва
қўшимчалар киритиш
тўғрисида

«Халқ сўзи» ва «Народное слово»
газеталари
2003 йил

ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР ИСЛОҲОТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

(Вазирлар Маҳкамаси қарорига шарҳ)

(Давоми. Боши 1-бетда)

хизматга аввалги йилларда эҳтиёж бўлмагани боис қақиримланган юз минглаб ўсмирлардан иборат "талаб этилмаган қақирув ресурси" деган тушунча барҳам топди. Ҳозирги вақтда ҳарбий хизматни кечиктириш ҳуқуқи, ундан озода этиш учун бирон бир асосга эга бўлмаган 18 ёшдан 27 ёшга бўлган барча фуқаролар мuddатли ҳарбий хизматга ёки сафарбарлик қақирув резервига қақирилди.

Шу муносабат билан сафарбарлик қақирув резервда ҳарбий йиғинларни самарали ташкил этиш бўйича қарорда қўзда тутилган чора-тадбирлар Қуроли Кучларни ислоҳ қилиш, мамлакат мудофаса қобилиятини мустақамлашнинг муҳим таркибий қисми ҳисобланади.

Қақирув комиссиялари қарорига биноан сафарбарлик қақирув резервга қақирилганлар, шунингдек, мuddатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчилар ҳар қандай вақтда Ватанимизнинг мuddатли сарҳадларини ҳимоя қилиши лозим. Бунинг учун улар ҳарбий хизмат сирларини яқин ўзлаштириши, ҳарбий қурола-аслаҳа ва техникадан фойдаланишни яқин билиши керак. Ушбу муҳим масалалар оидлик ҳарбий йиғинлар давомида ҳал

этилиши лозим. Ёш йиғитлар ушбу йиғинларни ўтагач, Ватани сўзда эмас, амалда ҳимоя қилишга тайёр бўлади. Улар ҳарбий хизмат қийинчиликлари бошдан кечирганидан сўнг Қуроли Кучларга дақдорлигини ҳис қилади, армияни ўзининг уйи деб ҳисоблайди. Ёш йиғитлар бир ойлик ҳарбий йиғинларда яқин жисмоний ва ҳаётий мактабда чиниққандан кейин ўз уйларида қайтиб, Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари резервига қақиб қақинади.

Ҳарбий йиғинларга ёш йиғитларни танлаш мудофаса ишлари бўлимлари томонидан туманлар (шаҳарлар) қақирув комиссиялари билан ҳамкорликда ушбу йиғинларга жалб қилинаётган шахсларнинг соғлиги, жисмоний тайёргарлиги, маълумоти ва мавжуд фуқаролик мувоҳасиллиги ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилади.

Йиғинлар ҳудудий тамойил бўйича Мудофаса вазирлигининг ҳарбий қисмлари базасида яқин ишлаб қақирилган ажалтан ҳолда ва яқин жойига яқин тегишли ҳарбий қисмларнинг ҳарбийлар шаҳарчаларида ўтказилади.

Шунингдек, ҳарбий йиғинларни ўтказиш учун мақсус ҳарбий тайёргарлик дастури ишлаб чиқилган. Ушбу дастур ташкилий тадбирлар ҳисобга олинган ҳолда 30 кунга

муджалланган бўлиб, умумҳарбий низоми, миллий хавфсизлигини таъминлаш, ҳарбий хизмат асосларини ўрганиш, ўқ отар қурола қисмларини ўзлаштириш, ундан отиш қўникмаларини эгаллаш бўйича назарий ва амалий машғулотлар, дала тактик машғулотлари ўтказиш, шунингдек, ёшларнинг жисмоний чиниқлигини таъминлайдиган ҳарбий амалий спорт турлари бўйича тайёргарликни ўз ичига олади. Давлат бюджетига маблағлари билан бир қаторда фуқароларни сафарбарлик қақирув резервга қақиб қақинади улар тўлайдиган маблағлар ҳам йиғинларни ташкил этиш ва ўтказиш билан боғлиқ катта миқдордаги сарф-харажатларни қоплаш мабдаларидан бири ҳисобланади. Қонунга мувофиқ, фуқароларнинг қайд этилган маблағлари мuddатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг пул таъминотини ошириш ва уларни таъминлаш, шунингдек, сафарбарлик қақирув резервга қақиб қақинаган шахслар билан ҳарбий йиғинлар ўтказишга сарфланади. Ушбу маблағлар ҳисобидан жорий йилнинг 1 июлидан мuddатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг пул таъминоти икки баравар ва ҳарбий хизматдан бўшатиладиган берилдиган нафақа миқдори 20 бараварга

оширилади. Мuddатли ҳарбий хизматчиларнинг таъминотини яқинлаш учун 2 миллиард сўм йўналтирилди. Шунингдек, мақсус ҳисоб-қақимдаги маблағларнинг маълум қисми ҳарбийлар шаҳарчалари инфратузилмасини, сафарбарлик қақирув резерв йиғинларини ўтказиш жойлари, ўқув-моддий базани ташкил этиш ва кенгайтириш, сафарбарлик қақирув резервда ҳарбий йиғинларни ўтаётган фуқароларни кийим-кечак, озиқ-овқат ва бошқа нарсалар билан таъминлашга йўналтирилди. 2003 йилда ушбу мақсадлар учун 1,6 миллиард сўм ажратилди.

Қонунчиликка мувофиқ ҳарбий йиғинлар иштирокчилари мuddатли ҳарбий хизматни ўтаётган фуқаролар учун белгиланган барча ҳуқуқлардан фойдаланади.

Ўттиз кунлик йиғинда ҳарбий тайёргарлик дастурини мувоҳасиллиги ўзлаштирган фуқароларга ҳарбий гувоҳномалар берилди. Шу тариха улар ҳарбий тайёргарликдан ўтган ва мажбурий ҳарбий хизматни ўтаган шахслар ҳисобланади ҳамда қонунчиликда қўзда тутилган тегишли имтиёзларга эга бўлади. Шунингдек, қўқорида қайд этилган фуқаролар ҳуқуқини мувоҳаса қилиш органларида хизмат қилиш ёки ишга кириш, сержантлар мактаби, олий ҳарбий-ўқув билим юртиларига

ўқитишга кириш, ҳаққий ҳарбий хизматни ўташ учун шартнома тузиш ҳуқуқига эга бўлади.

Мазкур қарорда ҳарбий йиғинларни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш жавобгарлиги Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари ҳарбий округлари ва Бирлашган штаб қўмондонлиги зиммасига юқлатилган. Ҳарбий йиғинларга жалб қилинган фуқаролар қўшиқмалар ва қисмларнинг тақрибли офисерлари, муҳассилари ва командирлари раҳбарлиги ҳамда назорати остида жанговар тайёргарликдан ўтади.

Қуроли Кучларни ислоҳ қилиш доирасида сафарбарлик қақирув резервга қақиб қақинаган фуқароларнинг ҳарбий тайёргарлигини ташкил этишга доир ўтказиладиган тадбирларнинг давлат учун аҳамиятини ҳисобга олиб, Қоракалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар ҳокимлари ва Тошкент шаҳри ҳокимида ушбу қарорга мувофиқ ҳарбий округлар қўшиқинлари қўмондонларига ҳарбий йиғинларни ташкил этиш ва ўтказиш, ҳарбий қисмларнинг ҳарбий йиғинлар ташкил этиладиган ҳарбийлар шаҳарчаларининг зарур инфратузилмасини яратишга аниқ ёрдам кўрсатиш топширилган.

Вазирлар Маҳкамасининг сафарбарлик қақирув резервга қақиб қақинаган шахсларнинг ҳарбий йиғинларини ташкил этиш тўғрисида қарорини амалга ошириши энг юқори замонвий талаблар ва стандартларга жавоб берадиган, мамлакат хавфсизлиги ва ҳудудий яқинлаштириш илоҳчилик ҳимоя қилишга қодир Қуроли Кучларни ислоҳ қилиш бўйича белгиланган вазифаларни тез ва самарали бажаришга ёрдам беради.

БУ ШУНЧАКИ ЎЙИН ЭМАС

(Давоми. Боши 1-бетда)

қаровли ижтимоий омил тарзида фарзанд тарбиясининг муҳим мезонларидан бири ҳисобланади.

Ҳозирда матбуот ва телевидениеда спорт тўғрисида фаолиятини яқинлаш тўғрисида кўп гапирилмоқда. Ҳўш, бу асли қандай тузилма? Сода қилиб айтиш бўлса, турили ёш ва сабабга кишиларнинг бирор спорт тури билан шуғулланиш учун бирлаштириш тўғрисида дея юртилади. Мазкур жараён аста-секин спорт фаолиятини келтириб чиқаради.

Инсоннинг спорт фаолияти икки ўзаро боғлиқ томон: қайта ташкил топиш ва тушуниб етишдан (спортнинг билим, қўникма ва малакани шакллантиришдаги ҳаётлар назарда тутилмоқда) иборат.

Шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлаш жоизки, болалар спортини ривожлантиришга энг юқори даражада эътибор берилаётганидан асосий мақсад чемпионларни кўпайтириш эмас. Балки авлодлар олдига бурчимизни виждондан ало этган ҳолда ҳар томонлама соғлом насл қолдириш.

Спорт инсоният тарихида илк бор вужудга келганидан бошлаб бугунги кунгача оммавий, мазмун, мантэк ва оммавийлик нуктаи назардан узоқ ҳамда мураккаб йўлни босиб ўтди. Унинг аста-секин маъ-

шабуси билан яратилган уч босқичли ўзликсиз спорт тури зими сингари мустақам занжир билан вобаста бўлганига қўтилган самарани беради. Бунинг учун эса инсонда кўнг, ўзини ҳурмат қилиш ва келажак учун қақирув фаолиятлари муҳасиллаштириш керак. Қўқириниб турилиб, бу бақир бўлмайдиган ёки имкониётга етмайдиган талаб эмас.

Бошланғич спорт жамоаларида жисмоний тарбия ташкил қилиш ишлари, «Соғлом авлод учун», «Саломатлик» дастурлари, «Алпоминш» ва «Барчий» мақсус тестлари асосида олиб бориладиган мақсадли мувоҳисидир.

Болалар спортини ривожлантириш, уни оммавий ҳаракатга айлантириш борасида назарий таъсилларни, мулоҳазаларни билдириш мумкин. Лекин «шунчаки ўйин»нинг беқис шайратни ҳис этиш учун бунинг ўзи қийфа қўймайди. Оммавийликка эришиш жараёни ўзини шу жамятининг азасосидан деб билдиган ҳар бир фуқародан доимий иштироки билан астойиб ҳаракатни, жонқўқирлиқни, фарзалар олдига юксак маъсултиятни доим сезиб туришни талаб қилади.

Камилжон ЯРАШЕВ, педагогик фанлар номзоди, доцент.

ЎЗИМИЗНИКИДА ЎЗ ТАҚТИМИЗ БОР

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ўз валюталарида ҳақ тўлашни талаб қиларкан. (Сиз бераётган пул ўша товар нақидан ўн баробар қиммат турса-да!)

Ҳавас қиладиган томонини уларнинг бу фаолиятини ҳеч ким кузатиб турмайди. Уларнинг ҳар бирида ўз валютасига ўз мақсулотига ҳурмат бор!

Ўтган йилнинг сўнги уч ойида хизмат юзасидан пойтахтимиз банкларидидаги «Валюта алмаштириш шохобчалари»ни кузатишга тўғри келди. Одамлар ярим кечадан бошлаб банк эшиги яқинида бўлиб туришларига гувоҳ бўлдим. Энг ачинарлиси, ҳар кун миқозлар бир хил!

Уларнинг наваб талашиб даҳнаки жанг қилишларини айтмаймизми? — Ҳар кун 500 доллар оласиз, уни нима қиласиз? — сўрайман ҳар кун кўравериб таниш бўлиб қолган аёлдан. — Клиентим бор, уйдан олиб кетишади.

— Ҳар кун сизга валюта алмаштириб бераверишимизми? — Бе, қақда. Ким кўп, уйда ўтирган чол-қампирлар кўп. Наваб олиб, уларнинг фамилияларини ёздираман. Наваб келмак, қўлга 5-6 минг берсам, олиб беришади. За, то, мен 50-60 мингли бўламан!

Бу олий маълумотли, ўқимлиш юрдошимизнинг фикри. Демак, у банкдан олаётган ва қимматбахо пахтамиз, пиллау тилламиз эвазига келётган хоржик валютаси юртимизга арзон, сифатсиз, бир марталик кийим-бошларини кириб келишига хизмат қилапти. Бу ноқонунийлик айрим нопок

банк, милиция ва божхона ходимлари ҳам маълум даражада ҳисса қўшишапти. Акс ҳолда, сифатсиз мақсулотлар юртимизга кириб келмасди.

Сифатсиз мақсулотларнинг мамлакатимиз ҳудудига кирилиши таъқиқланди. Бундай товарлар учун чегаралар беркилиди. Бироқ, ҳозир ҳам бозорларимиздан хоржикнинг сифатсиз мақсулотларини истаганча топиш мумкин. Ахир, ўша «тадбиркор»лар қайсида ҳудуддан қимлар биландир «келтирилган» ҳолда ўша товарларни олиб кираяпти-ку! Нега биз фақат бугунимиз ҳақида ўйлайдиган бўлиб қолдик?!

Мамлакатимиз ҳукумати юрт келажак учун, ёшларнинг баркамол бўлишлари учун озмунча жон қойишгами? Ҳар йили юзлаб фарзандларимиз жаҳоннинг ривожланган мамлакатларига ўқишга юборилапти. Юртимизга хоржик сармомоялари кириштириб, қўлла қўйма қорхоналар бунд этилапти. У меҳнатимиз, пешона теримиз эвазига етиштирилган мақсулот ўзимизда қайта ишланиб, тайёр мақсулот сифатида экспорт қилиш сари ҳаракат қилинапти. Айрим сохта тадбиркорларнинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари ана шу хайрли ишларга тўқилдик қилиш, уларга зимдан зарба бериш эмасми? Биз қачон ўз мақсулотларимиз билан фақрланишим, гуруралишимни ўрганамиз?!

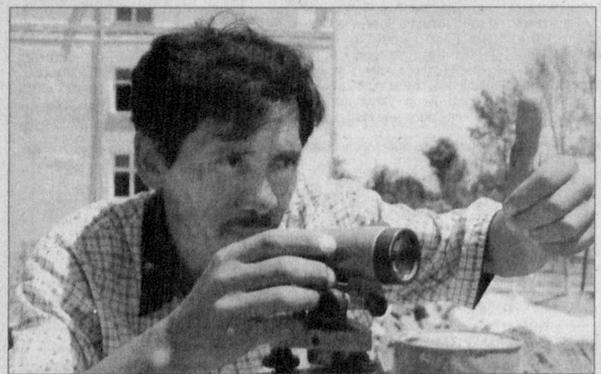
Кун кеча Президентимизнинг Фарғона водийси бўйлаб қилган сафарлари телевидение орқали намойиш этилди. У киши Наманганда амалга ошириладиган ислоҳотлар билан танишиш асосида уйчилик-

ларга савол бердилар: — Пахта — ўзимизники. Ҳўш, қачонгача ундан тайёрланадиган кийим-кечакларни хоржикдан сотиб оламиз. «Нима учун «Уйчи» номли эркаклар қўйлаги тикиниши керак йўлга қўймаслигимиз кенг?!

Президентимизнинг саволларидан ана шу меҳнаткаш халқимизнинг пешона тери эвазига етиштирилган мақсулот хоржикда эмас, ўзимизда ишлаб чиқарилиши ва эл фаровонлиги йўлида хизмат қилиши керак, деган умидли фикрни ўқдим. Агар ҳар бир вилоят, туман раҳбари меҳнаткашлар ҳақида Юртимиздайд жон қойтаслар эми, бугун арзон ички кучи сифатида турли ўлкаларга ризқ қилиб кетаётган, мардикор бозорларини тўлдирётган юртошларимиз бўлмасмики.

Бугун савдо дўконларини кузатсангиз бир неча миллион сўм турадиган хоржик мебеларию олдий ички ёки хизматчи олиш ўқда туриб, орзу қилиши мумкин бўлмаган қимматбахо кийим-кечакларга дуч келасиз. Бехитёр миллион-миллион сарфлаб, тайёр мақсулот олиб келадиган қўра, технологиясини сотиб олиб юртимизда ишлаб чиқаришни қулайтасра бўлмасмики, деган ўй кечди кўнглимиздан. Ўз мақсулотларимизни сотиб олиш нафақат мақсулотлар сифатини яқинлаштира, юртимизни бойитиша, балки миллий валютамиз қадрининг юксалишига ҳам хизмат қилади. Демак, ўз мақсулотини харид қилиш ватанпарварликнинг бир кўринишидир.

Мавжуда ХОЛМАТОВА, «Халқ сўзи» мухбирини.

Сирдарё туманидаги «Хумо» ҳиссалорлик жамяти қурилиш жамоалари орасида ишни сифатли ва бекам қўш бажариши билан ажралиб туради. Ташкилот зарур техника воситалари ва малакали муваҳассиларга эга. Шу боис ушбу ташкилотта буюрт-

СУРАТЛАРДА: иш юритувчи Фахриддин Саматов; бино қурилишининг умумий кўриниши.

И. ТўРАЕВ (ЎЗА) олган суратлар.

СУД ҲОКИМИЯТИ ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Конституциянинг судида «Суд ҳоқимиятининг мустақиллигини мустақамлашда оммавий ахборот воситаларининг вазифалари» мавзусига бағишланган семинар бўлиб ўтди. Уни Конституциявий суд Раиси Буритош Мустафоев кириш сўзи билан очиб, суд-ҳуқуқ соҳасида мамлакатимизда амалга ошириладиган ислоҳотларни аҳолига етказишда оммавий ахборот воситаларининг ролини ошириш, судлар мустақиллигини мустақамлаш муаммолари ҳуқуқсиз-да гапирди.

Маълумки, суд ҳоқимияти фуқароларни нафақат жиноятчи гуруҳлардан, балки давлат органлари, мансабдор шахслар таъйиқидан ҳам ҳимоя қилиши керак. Суднинг қонуний

ҳукми, қарори, ажрими қонун билан баробар кучга эга. Уни сўзсиз тан олиш, ижро этиш, унга бўйсунмиш барча учун мажбурий.

Ахборотни излаш, олиш ва узатишнинг конституциявий асоси — Асосий қонунимизда муҳаб қўйилган. Демак, ахборот олиш эркинлиги мавжуд. Лекин тергов, суд идораларидан қонун имкон берган донрада маълумот олиш йўлга қўйилмаган. Бу ҳол кишини ўйлантиради. Дейлик, ўтган йили 9 мингта яқин судланувчи суд залдан ярашув муно-

малар кўп. Айни пайтда жамяят аъзолари тумандаги Малик агро касб-ҳунар коллежининг қўшиқма биноларини бунд этишда фаол иштирок этиш-япти. Улар бу ерда 431 миллион сўмлик қурилиш ишларини урда-лаштиришган.

Агар эшиклар очилиб, журналистлар шу ишлардан хабардор бўлганида, давлатнинг бу алоқатларварлик сиебаси оммавий ахборот воситаларида кенг еририлган бўлмасмики.

Анжуманда суд мустақиллигини таъминлаш ҳамда оммавий ахборот воситаларининг бу борадаги ўрни мавзусида бир неча муарзулар ҳам эшитилди. Суд ҳоқимияти ва омма-

вий ахборот воситаларининг ўзаро ҳамкорлик доирасининг кенгайиши суд-ҳуқуқ соҳасида амалга ошириладиган ислоҳотлар жараёнига ўзининг ижобий таъсирини ўтказиши ҳамда фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишда қонун устуворлигини таъминлаш муҳим аҳамият касб этиши ҳам алоҳида тўқталиб ўтиди.

Самимий ва мунозараларга бой ўтган ушбу семинар ишида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили С. Рашидова, Олий ҳўжалик судининг раиси М. Абдуломонов, республика Бош прокурори Р. Қодиров қатнашди.

Ўз мухбиримиз.

Киркиш чизиги

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Ўзбекистон Республикасининг қуйидаги қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилсин:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 14 июнда қақиб қақинаган «Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолияти тўғрисида»ги Қонунининг 2000 йил 26 майда қақиб қақинаган «Ташқи иқтисодий фаолият тўғрисида»ги Қонуни билан тасдиқланган тақрири (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2000 йил, №5-6, 148-модда) 19-моддасининг биринчи қисмидаги ва иккинчи қисми биринчи ҳатбоҳисидидаги «Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги» деган сўзлар «Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 13 январда қақиб қақинаган «Алоқа тўғрисида»ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1992 йил, №3, 159-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, №3, 38-модда; 2000 йил, №5-6, 153-модда):

1) 5-моддасидида «Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги», «Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги» деган сўзлар тегишли келишиқдаги «Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) 12-модда куйидаги тақрирда баён этилсин:

«12-модда. Радиоқототаларни тақсимлаш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан вақолат берилган орган радиоқототаларни қорхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва фуқаролар ўртасида

2

Божхона брокери сифатидаги фаолият шартларини бузиш —

энг кам иш ҳақининг юз бараваридан беш юз бараваригача миқдорда жарима солишига сабаб бўлади»;

23) 172-моддаси куйидаги тақрирда баён этилсин:

«172-модда. Божхона ташувичиси сифатидаги фаолият шартларини бузиш

Божхона ташувичиси сифатидаги фаолият шартларини бузиш —

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан икки юз эллик бараваригача миқдорда жарима солишига сабаб бўлади»;

24) 185-моддаси:

қуйидаги мазмундаги учинчи қисм билан тўқтирилсин:

«Мол-мулкни давлат даромадига ўтказиш билан боғлиқ чинқилар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қопланади»;

учинчи қисми тўқтинчи қисм деб ҳисоблансин;

25) 186-моддаси биринчи қисмининг иккинчи ҳатбоҳисидида «лицензиянинг ёки малака аттестатининг амал қилишини тутатиш» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

26) 196-моддаси чиқариб ташлансин.

XXV. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 25 декабрда қақиб қақинаган «Реклама тўғрисида»ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, №1, 14-модда; 2002 йил, №9, 164-модда) 21-моддасининг учинчи қисмидаги «Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги» деган сўзлар «Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

XXVI. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 25 декабрда қақиб қақинаган «Радиоқототот спектри тўғрисида»ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, №1, 16-модда) 7-моддаси биринчи қисмининг иккинчи ҳатбоҳисидида ва 19-моддасининг биринчи қисмидаги «Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги» деган сўзлар «Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

XXVII. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 25 майда қақиб қақинаган «Тадбиркорлик фаолияти эркинлаштириш кафолатлари тўғрисида»ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2000 йил, №5-6, 140-модда; 2001 йил, №5, 89-модда) 16-моддасининг:

иккинчи қисми куйидаги мазмундаги жұма билан тўқтирилсин: «Бунда солиқ солиш ва солиқ ставкалари тизимининг уларни индексация қилиш билан боғлиқ ўзга-

31

дан-тўғри инвестицияни амалга оширган чет эллик юридик шахслар томонидан олиб қириладиган товарлар, башарти олиб қириладиган товарлар уларнинг ўз ишлаб чиқариш мақсулоти бўлса;

мақсулот тақсимотида оид битим бўйича ишлар олиб бориш учун муҳжалланган ва лойиҳа ҳужжатларига мувофиқ мақсулот тақсимотида оид битим бўйича ишларни бажаришга қатнашаётган чет эллик инвестор ёки бошқа шахслар томонидан Ўзбекистон Республикасига олиб қириладиган товарлар, ишлар ва хизматлар, шунингдек инвестор томонидан олиб қириладиган, мақсулот тақсимоти оид битимга мувофиқ инвесторга тегишли бўлган мақсулот;

рекламалар ва тақдимотлар учун олиб қириладиган товарлар;

бюджетдан таъминланадиган ташкилотлар томонидан (ёки уларнинг буюртмалари бўйича) бюджет маблағлари ҳисобидан ўз эҳтиёжлари учун Ўзбекистон Республикасига олиб қириладиган товарлар;

Ўзбекистон Республикасининг божхона ҳудудига: чет эл кредиторлари ҳисобидан ҳукумат кафолати остида молиялаштириладиган инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш учун олиб қириладиган технология жиҳозлар;

янгича қуриладиган ва қайта қуриладиган, халқ истеъмолчи товарлари ишлаб чиқаришга яхтисолаштирилган қорхоналар учун олиб қириладиган технология жиҳозлар;

чет эл инвестицияларига асосланган қорхоналарнинг устас капиталга чет эллик инвесторлар томонидан улўш сифатида олиб қириладиган технология жиҳозлар;

вақолатли банкнинг тегишли тасдиғи бўлган тақрирда, белгиланган тартибда тасдиқланган лойиҳаларга мувофиқ янгича ишлаб чиқаришлари барпо этиш, ишлаб турган ишлаб чиқаришларни замонийлаштириш ва тўқник жиҳатдан қайта жиҳозлаш учун олиб қириладиган технология жиҳозлар;

вақолатли банкнинг тегишли тасдиғи бўлган тақрирда, лизинга топшириш учун олиб қириладиган технология жиҳозлар;

кичик ва ўрта бизнес қорхоналари томонидан ўзлари ташкил этаётган ишлаб чиқаришлар учун олиб қириладиган технология жиҳозлар»;

3) куйидаги мазмундаги иккинчи қисм билан тўқтирилсин:

«Ушбу модда биринчи қисмининг тўқтинчи, ўн тўқтинчи ва ўн еттинчи ҳатбоҳисларида назарда тутилган имтиёзлар юридик шахслар томонидан Ўзбекистон Республикасига олиб қириладиган истеъмол товарларига нисбатан

18

ганд».

XIX. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 24 апрелда қақиб қақинаган Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 4-5-сонга илова, №9, 241-модда; 1998 йил, №3, 38-модда, №5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, №1, 20-модда, №5, 124-модда, №9, 229-модда; 2000 йил, №5-6, 153-модда; 2001 йил, №1-2, 23-модда; №5, 89-модда, №9-10, 182-модда; 2002 йил, №1, 20-модда, №4-5, 74-модда, №9, 165-модда; 2003 йил, №1, 8-модда):

1) 8-моддаси куйидаги мазмундаги қисм билан тўқтирилсин:

«Мақсулот тақсимотида оид битим бўйича ишларни бажаришда қатнашаётган инвесторларга, уларнинг пулартичилирига ва иккиламчи пулартичилирига солиқ солиш

«Мақсулот тақсимотида оид битимлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунда назарда тутилган ҳуесунятлар ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилади»;

2) 31-моддасининг:

биринчи қисми куйидаги мазмундаги 27-баңд билан тўқтирилсин:

«27) дивидендлар кўринишида олинган ва юридик шахсдан олинми, унинг устас капиталга (фондига) йўналтирилган даромадлар бўйича».

учин

босари" деган сўзлар "Департамент бошлигининг ўрин-босари" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

VI. 1993 йил 7 майда қабул қилинган **Ўзбекистон Республикасининг Ҳаво кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, №6, 247-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, №3, 38-модда; 2000 йил, №5-6, 153-модда) 13-моддасининг учинчи қисмидаги, 59-моддасидаги, 81-моддасининг учинчи қисмидаги, 95-моддасининг тўртинчи қисмидаги, 101-моддасининг учинчи қисмидаги "Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлигининг", "Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги" деган сўзлар тегишли келишидаги "Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

VII. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 28 декабрда қабул қилинган "Стандартлаштириш тўғрисида"ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1994 йил, №2, 46-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2000 йил, №5-6, 153-модда):

1) 2-моддасининг **иккинчи қисмидаги** "Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон Давлат стандартлаш, метрология ва сертификация маркази ("Ўздавстандарт") деган сўзлар "Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификация агентлиги" ("Ўзстандарт" агентлиги) деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) 3-моддасининг **биринчи қисмидаги** "Ўздавстандарт" деган сўз "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин; **иккинчи қисмидаги** "Ўздавстандарт", "Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси" деган сўзлар тегишли "Ўзстандарт" агентлиги", "Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) 6-моддасининг **учинчи, тўртинчи ва саккизинчи қисмларидаги** "Ўздавстандарт" деган сўз "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) 8-моддасининг **биринчи қисмидаги** "Ўздавстандарт", "Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси" деган сўзлар тегишли "Ўздавстандарт" агентлиги", "Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

5) 15-моддасининг **тўртинчи қисмининг** **иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмлари** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"стандартларни текшириш ва назорат қилиш ҳамда

лақа аттестатини бериш, аттестатни бекор қилиш, унинг амал қилишини тўхтатиб туриш ёки тугатиш тартиби, шунингдек божхона расмийлаштируви бўйича мутахассисларга қўйиладиган талаблар қонуни ҳужжатлари билан белгиланади";

12) 74-моддасининг **чиқариб ташлансин**;

13) 101-моддасининг **матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"Божхона брокери ўзини вакил қилган шахс ҳисобидан ва унинг топшириғига биноан божхона расмийлаштируви бўйича операцияларни ўз номидан ўтказуви ҳамда божхона иши соҳасида бошқа воситачилик вазифаларини бажаруви Ўзбекистон Республикасининг юридик шахсидир.

Божхона брокери билан уни вакил қилган шахснинг ўзаро муносабатлари шартнома асосида йўлга қўйилади.

Божхона брокерининг божхона органлари олдидаги ҳуқуқлари ва мажбуриятлари уни вакил қилган шахс билан тузилган шартномада чеклаб қўйишни мумкин эмас.

Юридик шахс божхона брокери сифатида фаолият олиб бориш учун:

хотимлар шартнома божхона расмийлаштируви бўйича мутахассисга эга бўлиши;

ушбу Кодекс 100-моддаси иккинчи қисмининг бешинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда фуқаролик жа-воабгарлигини сугурталаш ҳақида шартнома тузиши шарт.

Юридик шахсларнинг божхона брокери сифатидаги фаолияти устандан назорат олиб бориш тартиби Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси томонидан белгиланади";

14) 102-моддасининг **биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"Божхона расмийлаштируви бўйича мутахассис божхона органи томонидан берилган божхона расмийлаштируви бўйича мутахассиснинг малака аттестати бўлган, Ўзбекистон Республикасининг юридик шахси - декларант билан меҳнат шартномаси тузган ва шу декларант номидан божхона расмийлаштируви бўйича ҳаракатларни амалга оширадиган Ўзбекистон Республикасининг жисмоний шахсидир";

15) 103-моддасининг **биринчи қисмининг бешинчи ва олтинчи қисмлари** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"Божхона ҳудудида қайта ишлаш режимидан ва божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш режимидан фойдаланиш билан боғлиқ рухсатномаларни берганлик учун йўлғилар;

божхона расмийлаштируви бўйича мутахассиснинг малака аттестатини берганлик, бундай аттестатни қайта рас-

таъсис этилса, лицензия олиш талаб қилинмайди.

Божхона омбори, бож олинмайдиган савдо дўкони, эркин омборни таъсис этиш учун берилган лицензия божхона органи ёки сўз томонидан бекор қилиниши, унинг амал қилиши эса тўхтатиб турилиши ёки тугатилиши мумкин.

Божхона омбори, бож олинмайдиган савдо дўкони, эркин омборни таъсис этиш учун лицензия бериш, унинг қайта расмийлаштириш, лицензиянинг амал қилиш муддатини узайтириш, амал қилишини тўхтатиб туриш ва тугатиш, шунингдек лицензияни бекор қилиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади";

10) 66, 67 ва 68-моддалари **чиқариб ташлансин**;

11) 73-моддасининг **матни** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"Божхона расмийлаштируви бўйича мутахассиснинг малака аттестати беш йилга берилди.

Божхона расмийлаштируви бўйича мутахассиснинг малака аттестати божхона органи томонидан бекор қилиниши ёки унинг амал қилиши тўхтатиб турилиши ёхуд тугатилиши мумкин.

Божхона расмийлаштируви бўйича мутахассиснинг малака аттестати, агар бундай аттестат белгиланган тартибни бузган ҳолда берилган бўлса ёки аттестат уни бериш тўғрисидаги қарорнинг қабул қилинишида мумкин аҳамият касб этган, бироқ тўлиқ бўлмаган ёхуд нотўғри маълумотлар асосида берилган бўлса, бекор қилинади. Бекор қилиш тўғрисидаги қарор малака аттестати берилган санадан эътиборан амал қилади.

Божхона расмийлаштируви бўйича мутахассиснинг малака аттестати амал қилиши божхона органи томонидан:

божхона расмийлаштируви бўйича мутахассисга нисбатан божхона ҳақидаги қонуни ҳужжатларини бузганлик тўғрисида қўзғатилган жиноят иши мавжуд бўлган тақдирда олти ойгача бўлган муддатга;

божхона расмийлаштируви бўйича мутахассис ўз мажбуриятларини инсоф билан бажарганлигига шубҳа қилиш учун етарли асослар бўлган тақдирда оltи ойгача бўлган муддатга тўхтатиб турилиши мумкин.

Божхона расмийлаштируви бўйича мутахассиснинг малака аттестати амал қилиши қуйидаги ҳолларда ҳам тўхтатиб турилади:

божхона расмийлаштируви бўйича мутахассис сифатида фойдаланиш учун у билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинганда;

божхона расмийлаштируви бўйича мутахассис билан меҳнат шартномаси тузган божхона брокери томонидан

товарлари божхона ҳудудида қайта ишлаш режими остида жойлаштирилиши мумкин. Мазкур товарлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида амалда олиб чиқиш кетилмаган ҳолда экспорт режими остида жойлаштирилиши, кейинчалик божхона ҳудудида қайта ишлаш режимида декларацияланади.

Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудида олиб кинрилган товарлар ва қайта ишлаш маҳсулотлари уларни олиб чиқиш пайтида экспорт божлари ва солиқлардан озод қилинади. Мазкур товарлар ва қайта ишлаш маҳсулотларига нисбатан иқтисодий сиёсат чоралари қўлланилмайди.

Қайта ишлаш маҳсулотлари эркин муомаллага чиқарилганда импорт божлари ва солиқлар қайта ишлаш учун фойдаланилган товарларнинг қиймати ҳамда уларга нисбатан қўлланилган тўловлар ставкаларига қараб бўлилади.

Қайта ишлаш маҳсулотларини Ўзбекистон товарлари билан алмаштиришга қонуни ҳужжатларида назарда тутилган тартибда йўл қўйилади.

33-модда. **Божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш**

Божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш шундай режими, бунда товарлар экспорт божлари, солиқлар тўланмаган ва иқтисодий сиёсат чоралари қўлланилмаган ҳолда қайта ишлаш учун олиб чиқиш, кейинчалик қайта ишлаш маҳсулотлари эркин муомаллага чиқариш режимида олиб кинрилади.

Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудида эркин муомаллага бўлган ҳар қандай товарлар божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш режими остида жойлаштирилиши мумкин, олиб кинрилиши (олиб чиқилиши) қонуни ҳужжатлари билан тақиқланган товарлар бундан мустасно.

Божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш режимида қуйидаги ҳолларда фойдаланиш мумкин эмас:

агар товарларни олиб чиқиш импорт божлари ва солиқларнинг тўланган суммаларини қайтаришни, импорт божлари ва солиқлардан озод қилиниши ёки олиб чиқиш чоғида тўловлар олиниши талаб қилиш учун асос бўлса;

импорт божлари ва солиқлардан озод этинишни амал қилиб турган вақти мобайнида, агар унинг амал қилиши товарларнинг эркин муомаллага чиқаришида уларни қайта ишлаш учун олиб чиқилганга қадар фойдаланилган бўлса; қонуни ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳолларда.

Қайта ишлаш маҳсулотларини чет эл товарлари билан алмаштиришга қонуни ҳужжатларида белгиланган тартибда йўл қўйилади.

29

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

етилсин:

"метрология соҳасида ягона давлат сибатини амалга ошириш, метрологияга оид фаолиятни минтақаларро ва тармоқларро мувофиқлаштириш;

миллий этноларни яратиш, тасдиқлаш, сақлаш ва қўллаш-қувватлаш ҳамда уларнинг халқро даражада солиштирилишини таъминлаш қондаларини белгилаш";

қуйидаги мазмундаги **хатбошилар** билан тўдрилисин:

"Ўзбекистон Республикасининг ўлчовларнинг ягона бирликда бўлишини таъминлаш тизими фаолият олиб бориш ва ривожланишини ҳамда унинг халқро ўлчов тизими ва бошқа мамлакатларнинг ўлчовлар тизимлари билан уйғунлашувини таъминлаш;

истеъмолчилар ҳуқуқларини, фуқароларнинг соғлиги ва хавфсизлигини, атроф муҳитни ҳамда давлат манфаатларини нотўғри ўлчов натижаларининг салбий оқибатларидан муҳофаза қилишга доир чора-тадбирларни амалга ошириш";

3) Қонуни қуйидаги мазмундаги 4-модда билан тўдрилисин:

"4-модда. **Ўлчовларнинг ягона бирликда бўлишини таъминлашга оид норматив ҳужжатлар**

Ўлчовларнинг ягона бирликда бўлишини таъминлашга оид, метрология нормалари ва қондаларини белгиловчи ҳамда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида мажбурий қучта эга бўлган норматив ҳужжатларни тасдиқлаш ва давлат рўйхатидан ўтказишни "Ўзстандарт" агентлиги амалга оширади.

Ўзбекистон Республикасининг қороналари, ташкилотлари, давлат бошқарув органлари, юридик шахслар бир-лашмалари метрология соҳасидаги давлат метрология текшируви ва назорати татбиқ этиладиган доирадан ташқаридаги нормалар ва қондаларини белгилайдиган, ўлчовларнинг ягона бирликда бўлишини таъминлашга оид, "Ўзстандарт" агентлиги томонидан тасдиқланган норматив ҳужжатларни аниқлаштириладиган ва уларга эид бўлмаган норматив ҳужжатларни ўз ваколатлари доирасида ишлаб чиқишлари ҳамда тасдиқлашлари мумкин";

4) 5-моддасининг **биринчи қисмидаги**, 6-моддасининг **иккинчи қисмидаги**, 7-моддасининг **иккинчи қисмидаги**, 8-моддасининг **иккинчи қисмидаги**, 10-моддасининг **биринчи қисмидаги**, 16-моддасининг **иккинчи қисмидаги** ва 17-моддасининг **биринчи қисмидаги** "Ўздавстандарт"нинг", "Ўзстандарт" деган сўзлар тегишли келишидаги "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин";

5) 15-моддасининг:

"18-модда. **Метрология ишлари ва хизматларини амалга ошириш ҳуқуқи билан таъминлаш учун юридик ва жисмоний шахсларни аккредитация қилиш**

Норматив ва техник ҳужжатларни метрологик экспертиза қилиш, ўлчовларнинг бажарилиш услубийларини метрологик аттестация қилиш, ушбу қонуниинг 14-моддасида қўзғатилган доирда қўлланилиши ва фойдаланилиши мумкин бўлган ўлчов воситаларини текширувдан ўтказиш, қалиблар, таъмирлаш, синдиш, метрологик аттестация қилишни амалга ошириш ҳуқуқи билан таъминлаш учун юридик ва жисмоний шахсларни аккредитация қилиш "Ўзстандарт" агентлиги томонидан белгиланган тартибда амалга оширилади";

9) 20-моддасининг:

саккизинчи қисмидаги "Ўздавстандарт" деган сўз "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўққизинчи қисмидаги "шунингдек уларнинг халқаро даражада солиштирилишини таъминлаш" деган сўзлар билан тўдрилисин;

унинчи қисмидаги "давлат" деган сўздан кейин "метрология" деган сўз билан тўдрилисин;

10) 21-моддаси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"21-модда. **Метрология ишлари ва хизматлари учун ҳақ тўлаш**

Ўлчов воситаларини синдиш, текширувдан ўтказиш, ўлчовларнинг бажарилиш услубийларини аттестация қилиш, норматив ва техник ҳужжатларни метрологик экспертиза қилиш, техник жиҳатдан асослигини ҳамда белгиланган метрология нормалари ва қондаларига мувофиқлигини баҳолаш, ўлчовларнинг бажарилиш сифатини баҳолаш бўйича юридик ҳамда жисмоний шахсларга қўрсатилган метрология ишлари ва хизматлари учун, шунингдек метрология фаолиятининг давлат томонидан молиялаштириш соҳасига кирмайдиган турлари учун манфаатдор шахслар томонидан ҳақ тўлашдан шартномаларнинг шартларига мувофиқ бўлади";

IX. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 28 декабрда қабул қилинган "Маҳсулотлар ва хизматларни сертификатлаштириш тўғрисида"ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1994 йил, №2, 30-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2000 йил, №7-8, 217-модда):

1) 5-моддасининг:

биринчи қисмидаги "Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон Давлат стандарт-

лаш, метрология ва сертификация маркази (матнда бундан кейин "Ўздавстандарт" деб юритилади)" деган сўзлар "Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификация агентлиги" ("Ўзстандарт" агентлиги) деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмидаги "Ўздавстандарт" деган сўз "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи қисмидаги "Ўздавстандарт"нинг" ва "Ўздавстандарт" деган сўзлар тегишли келишидаги "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) 6-моддасининг **иккинчи ва учинчи қисмларидаги** "Ўздавстандарт" деган сўз "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) 7-моддасининг **иккинчи ва учинчи қисмларидаги** "Ўздавстандарт" деган сўз "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) 8-моддаси қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"8-модда. **Сертификация фаолиятини амалга ошириш**

Бир турдаги маҳсулотларни сертификациялаштиришга аккредитация қилинган органлар ва синов лабораториялари (марказлари) қонуни ҳужжатларида белгиланган тартибда берилган аккредитация тўғрисидаги гувоҳнома асосида сертификациялаштириш фаолиятини ҳамда сертификациялаштириш мақсадига синовлар ўтказиш фаолиятини амалга оширилади.

Маҳсулотлар сертификациялаштириладиганда аризачига сертификатни ёки мувофиқлик белгисини қўллаш ҳуқуқи мувофиқлик сертификатини берган аккредитация қилинган тегишли сертификациялаштириш органи билан тузилган битим асосида берилади";

5) 9-моддасининг **биринчи қисмидаги** "Ўздавстандарт" деган сўз "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

6) 10-моддасининг **биринчи қисмидаги** "Ўздавстандарт" деган сўз "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

7) 14-моддасининг **биринчи, иккинчи ва учинчи қисмларидаги** "Ўздавстандарт", "Ўздавстандарт"нинг" деган сўзлар тегишли келишидаги "Ўзстандарт" агентлиги" деган сўзлар билан алмаштирилсин;

8) 16, 16', 18 ва 19-моддаларидagi, 21-моддасининг **биринчи, иккинчи, учинчи ва бешинчи қисмларидаги** "Ўздавстандарт"нинг", "Ўздавстандарт" деган сўзлар тегишли

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

Кирқиш чизиғи

Буқлаш чизиғи

товарлари божхона ҳудудида қайта ишлаш режими остида жойлаштирилиши мумкин. Мазкур товарлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида амалда олиб чиқиш кетилмаган ҳолда экспорт режими остида жойлаштирилиши, кейинчалик божхона ҳудудида қайта ишлаш режимида декларацияланади.

Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудида олиб кинрилган товарлар ва қайта ишлаш маҳсулотлари уларни олиб чиқиш пайтида экспорт божлари ва солиқлардан озод қилинади. Мазкур товарлар ва қайта ишлаш маҳсулотларига нисбатан иқтисодий сиёсат чоралари қўлланилмайди.

Қайта ишлаш маҳсулотлари эркин муомаллага чиқарилганда импорт божлари ва солиқлар қайта ишлаш учун фойдаланилган товарларнинг қиймати ҳамда уларга нисбатан қўлланилган тўловлар ставкаларига қараб бўлилади.

Қайта ишлаш маҳсулотларини Ўзбекистон товарлари билан алмаштиришга қонуни ҳужжатларида назарда тутилган тартибда йўл қўйилади.

33-модда. **Божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш**

Божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш шундай режими, бунда товарлар экспорт божлари, солиқлар тўланмаган ва иқтисодий сиёсат чоралари қўлланилмаган ҳолда қайта ишлаш учун олиб чиқиш, кейинчалик қайта ишлаш маҳсулотлари эркин муомаллага чиқариш режимида олиб кинрилади.

Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудида эркин муомаллага бўлган ҳар қандай товарлар божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш режими остида жойлаштирилиши мумкин, олиб кинрилиши (олиб чиқилиши) қонуни ҳужжатлари билан тақиқланган товарлар бундан мустасно.

Божхона ҳудудидан ташқарида қайта ишлаш режимида қуйидаги ҳолларда фойдаланиш мумкин эмас:

агар товарларни олиб чиқиш импорт божлари ва солиқларнинг тўланган суммаларини қайтаришни, импорт божлари ва солиқлардан озод қилиниши ёки олиб чиқиш чоғида тўловлар олиниши талаб қилиш учун асос бўлса;

импорт божлари ва солиқлардан озод этинишни амал қилиб турган вақти мобайнида, агар унинг амал қилиши товарларнинг эркин муомаллага чиқаришида уларни қайта ишлаш учун олиб чиқилганга қадар фойдаланилган бўлса; қонуни ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳолларда.

Қайта ишлаш маҳсулотларини чет эл товарлари билан алмаштиришга қонуни ҳужжатларида белгиланган тартибда йўл қўйилади.

22